

El passat 15 de març, el Govern presentava el Pla Natura 2015, elaborat per l'empresa pública Espais de Natura Balear (ENB), "amb els objectius de crear un model sostenible que permeti millorar constantment el manteniment i la conservació dels espais naturals; dinamitzar-ne l'oferta i donar-li més qualitat; augmentar el nombre de visitants; posicionar aquest producte dins l'estratègia de promoció turística del Govern; ajudar al desenvolupament socioeconòmic dels municipis de l'entorn, i fomentar que hi participi el sector privat." Aquesta declaració d'intencions té molt de calat, com també són molt importants les implicacions, presents o previsibles, d'aquest pla sobre els nostres espais naturals protegits.

Podem dividir els objectius citats en tres eixos fonamentals: millora de la conservació, augment del nombre de visitants i foment de les iniciatives privades. El primer, és sempre desitjable. Els altres dos, són més bons o més dolents en funció de l'enfocament i de com afectin l'objectiu de conservació. Lamentablement, no pensam que el plantejament de fons del pla vagi en la línia més positiva.

Per començar, els pressuposts per a la gestió dels espais protegits han patit enguany un retall important. El pressupost d'Espais de Natura es redueix un 31% i la partida destinada a execució dels plans anuals als parcs i reserves es redueix en un 85%. Això no comporta només una reducció, fins a gairebé la desaparició, de les partides destinades a investigació i a aplicació de mesures de conservació, sinó també la retallada en serveis fonamentals als espais protegits, com ara la vigilància. Aquesta situació fa pràcticament inviable el primer objectiu, el de millorar la conservació. Començam malament.

El foment del turisme ornitològic i naturalístic en general, emmarcat dins l'ecoturisme, és una línia inicialment desitjable perquè valora el nostre patrimoni natural. Ben ordenada, una

major afluència de visitants d'aquest sector turístic pot contribuir al canvi de mentalitat empresarial i política envers el nostres recursos naturals. Però ens temem que, quan Espais de Natura parla d'augmentar el nombre de visitants, no està pensant exactament en aquesta clau. La massificació dels espais, com oferta complementària no especialitzada per al turisme de sol i platja, no és només un risc, sinó un fet. Recordem que els mostradors de les Illes Balears a les grans fires turístiques internacionals no es vesteixen amb fotos de la primera línia de s'Arenal, sinó amb precioses imatges dels nostres espais naturals. Un combinat format per l'augment de turistes i la minva de la capacitat de gestió de l'ús públic és una mescla molt perillosa.

Però, a més del turisme de masses, li interessa a Espais de Natura promocionar el visitant especialitzat? A partir de l'1 de juny s'ha de pagar per tota una sèrie de serveis i materials que fins ara eren oferts gratuïtament pels espais protegits. Això afecta les visites guiades i el taller. Itineraris ornitològics, botànics, tallers per entendre millor els valors dels espais... Una línia de divulgació dels parcs i reserves que, per la seva alta qualitat, gràcies a la gran implicació d'educadors, informadors, naturalistes i resta de treballadors, havia aconseguit un públic lo-

cal, sovint familiar, fidel i compromès, fantàstic col·laborador i difusor dels espais protegits. Tot això pot anar-se'n en orris, ja que a partir d'ara no tothom es podrà permetre pagar per participar habitualment en l'oferta d'activitats. S'ha valorat convenientment el cost social i ambiental d'aquesta mesura amb relació als previsiblement minsos guanys econòmics?

Per acabar, alerta amb les iniciatives privades. No estam parlant precisament d'empreses de guiatge, o de lloguer de bicicletes, o de binocles, que amb la seva activitat puguin contribuir a millorar l'ús públic en el marc dels objectius de conservació dels espais. Quan Espais de Natura parla d'obrir els espais a la iniciativa privada està pensant (així ho han declarat) en activitats d'entrenament i formació, filmacions de pel·lícules o anuncis, activitats esportives, presentació de cotxes, concerts, coaching, etc. Els espais protegits com escenari preciós per fer més atractives activitats que es podrien realitzar a altres indrets. Una vegada més, utilització interessada dels espais naturals per finalitats alienes a la seva conservació, talment com a les fires turístiques.

Aquestes reflexions ens fan pensar en un panorama immediat d'espais naturals progressivament més mercantilitzats i pitjor conservats. •

Un dels darrers tallers gratuïts, realitzat al Parc Natural de la Península de Llevant.

L'observació enigmàtica - Concurs

Com recordareu, durant el 2011 vàrem fer un concurs amb fotos d'espècies enigmàtiques i el posterior sorteig entre les persones que varen encertar totes les fotografies va donar com a guanyadora a Carme Bazán.

El premi consistia en un lot de llibres de natura per un import de 100 euros, però finalment vàrem donar l'opció a Carme de decidir dedicar l'import del premi a algun altre article de natura que li agradés, i va triar un espectacular rellotge de paret amb els sons de diferents espècies d'aus i uns petits altaveus per reproduir els cants dels aucells.

Aquí teniu una foto de Carme amb el seu rellotge. Esperam que el pugui gaudir durant molts anys!!

Hivern 2011
Sól-lera boscana, *Emberiza cirius*

Primavera 2011
Girapedres, *Arenaria interpres*

Estiu 2011
Toret, *Ardeola ralloides*

Tardor 2011
Cullerot, *Anas clypeata*